

Arbete mot diskriminering och plan mot kränkande behandling

Erikslundskolan

Grundskola F-9

Fritidshem F-6

Läsåret 2017/2018

Innehållsförteckning

Inledning	3
Värdegrund	3
Lagar som styr vårt arbete	3
Begrepp	3
Ansvarsfördelning och trygghetsteam	4
Kartläggning och nulägesanalys	5
Prioriterade mål läsåret 17/18	6
Upprättande av planen	9
Främja – förebygga - åtgärda	9
Arbetsgång mot trakasserier och kränkande behandling	12
Trygghetsteam	12
Arbetsgång om vuxen diskriminerar, trakasserar eller kränker elev	12
Kompetensutveckling	13
Bilaga 1 – Incidentrapport/Samtal med elev	
Bilaga 2 – Borås stads rutin för grundskolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling	
Bilaga 3 - Borås stads blankett för anmälan till huvudman	

Inledning

Till Erikslundskolan ska alla elever gå med glädje varje dag, känna lust att lära och ha möjlighet att lyckas. Det är en grundläggande rättighet för varje elev att känna trygghet i skolan och uppleva trivsel. Därför skapar vi en skolmiljö där vuxna positivt och med värme engagerar sig i eleverna och deras relationer, och alla elever vet att det alltid finns en vuxen att vända sig till.

I detta dokument beskrivs hur skolan arbetar för att främja likabehandling och förebygga, förhindra och åtgärda alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen omfattar förskoleklass, grundskola F-9 och fritidshem samt personal. Alla medarbetare har ett ansvar att följa och vara väl förtrogna med detta arbete.

Skolledning och all personal tar kraftfullt avstånd från alla tendenser till diskriminering och kränkande behandling. Om en elev utsätts för diskriminering eller kränkande behandling på skolan måste skolan få kännedom om det. Elever, personal och vårdnadshavare kan vända sig till någon vuxen på skolan som de har förtroende för eller till rektor. Rektor ansvarar för att händelsen utreds och att åtgärder sätts in.

Vår plan visar hur vi arbetar med dessa frågor och hur vi följer upp och utvärderar vårt arbete. Denna plan uppdateras vid varje ny läsårsstart samt vid behov även löpande under året.

Värdegrund

Vårt mål är att skapa en trygg och vänskaplig skolmiljö där alla elever upplever meningsfulla sammanhang, delaktighet och glädje.

Vi skapar en trygg och vänskaplig skolmiljö genom att aktivt tillämpa Erikslundskolans fyra A:

- Ansvar för miljön
- Ansvar för andra
- Ansvar för mig själv
- Ansvar för skolarbetet

Lagar som styr vårt arbete

Diskrimineringslagen 3 kap 2 § samt Skollagen 6 kap 8 §. Dessa lagar beskrivs nedan i bilaga 2 från Grundskoleförvaltningen i Borås stad. Se även Skolverkets allmänna råd 12:1274, Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Begrepp

Diskriminering

En person blir diskriminerad när hen blir sämre behandlad än vad en annan person blir i en liknande situation och det har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Ålder

Diskriminering förutsätter någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk mening.

Diskriminering kan antingen vara direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och att det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Med indirekt diskriminering menas att en elev missgynnas av att bli behandlad på samma sätt som sin omgivning. Till exempel om alla elever serveras samma mat diskriminerar skolan de som av religiösa skäl önskar annan mat.

Trakasserier

En person blir trakasserad när någon säger eller gör något som gör den personen ledsen eller arg och som har att göra med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan vara fysisk eller psykisk våld. Fysiskt våld kan till exempel vara slag eller sparkar. Psykiskt våld kan vara utfrysning, blickar, hot, öknamn eller att alla går när man kommer. Trakasserier kan också förekomma via texter och bilder. Sexuella trakasserier kan handla om beröring eller bilder och texter med sexuella anspelningar.

Om någon ur personalen utsätter en elev för trakasserier benämns detta som diskriminering.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Dessa handlingar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningar kan vara synliga och handfasta men också dolda och subtila. De kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning eller fysiskt våld. Att frysa ut någon eller hota någon räknas också som kränkning.

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en elev skada eller obehag.

Ansvarsfördelning

Rektor ansvarar för:

- att genom trygghetsteamet följa upp, utvärdera och upprätta plan mot kränkande behandling i samarbete/samverkan med personal, elever och vårdnadshavare
- att planen implementeras hos alla medarbetare
- att stödja medarbetarna i det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet
- att anmäla till huvudmannen om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling
- att informera elever och föräldrar om skolans arbete med likabehandling och kränkande behandling
- att medarbetarna får kompetensutveckling

Medarbetaren ansvarar för:

- att följa skolans arbete mot diskriminering och plan mot kränkande behandling
- att reagera och agera kraftfullt mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att alla elever känner till innehållet i skolans plan
- att anmäla till skolans rektor om elev upplever sig kränkt eller utsatt för trakasserier
- att anmäla till skolans rektor om elev känner sig kränkt eller diskriminerad av vuxen

Eleven ansvarar för:

- att följa skolans regler (De fyra A:na)
- att följa skolans plan mot kränkande behandling
- att berätta för klasslärare/ansvarig pedagog eller annan vuxen om trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling förekommer

Trygghetsteamet ansvarar för:

- att på delegation från rektor skyndsamt utreda omständigheterna då en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling
- att i enlighet med planen mot kränkande behandling arbeta med aktuella ärenden
- att träffas regelbundet för att gå igenom den aktuella situationen på skolan.

Kartläggning och nulägesanalys

Inför arbetet med årets ”Arbete mot diskriminering och plan mot kränkande behandling” har en kartläggning gjorts. I kartläggningen har elever och pedagoger medverkat.

Eleverna har svarat på enkäter om trygghet och trivsel i skolan. De har också genomfört en trygghetsvandring för att identifiera otrygga platser på skolan. Genom utvecklingssamtal, klassråd och elevråd har elevernas tankar och synpunkter fångats upp. Pedagogerna har gjort en kartläggning av risker på skolan.

De flesta eleverna uttrycker i kartläggningen att de överlag känner sig trygga på skolan. Men kartläggningen visar också att det finns områden där tryggheten brister. Dessutom visar kartläggningen att samtalsklimatet/språkbruket är viktigt att arbeta med.

De åtgärder som beskrivs i Likabehandlingsplanen 2016 har utvärderats med hjälp av en Likabehandlingsenkät under vårterminen 2017.

Prioriterade mål 2017/2018

Med utgångspunkt i kartläggningen har vi satt upp följande prioriterade mål för läsåret 17/18:

Åk F-9 samt fritidshemmet

Riskfaktorer	Mål	Åtgärder	Ansvarig
Planen är inte känd	Planen ska vara ett verktyg i det dagliga arbetet med att skapa en trygg skolmiljö	<ul style="list-style-type: none"> • Implementera planen hos elever, personal och vårdnadshavare vid APT samt Föräldraråd och via informationskanaler till föräldrar.	Rektor Mentor/klasslärare All pedagogisk personal

Åk F-6

Riskfaktorer	Mål	Åtgärder	Ansvarig
Kränkningar på nätet	Personalen skall kunna hantera problem när de uppstår. Öka elevernas förståelse för risker med internet och lära eleverna hur man gör vid kränkningar	<ul style="list-style-type: none"> • Temadag för år 3-6 om nätet och netetik • Samarbetsövningar för åk F-2 • Anmälan till huvudman om kränkning sker	Mentor/klasslärare All pedagogisk personal
Verbala kränkningar	Ingen elev ska utsättas för nedsättande kommentarer eller sexuella trakasserier	<ul style="list-style-type: none"> • Tillsägelse till den som kränker någon verbalt • Göra eleverna medvetna om ordens innebörd • Anmälan till huvudman om kränkning sker	Mentor/klasslärare All pedagogisk personal
Kränkning eller konflikt i omklädningsrum	Alla elever känner sig trygga i omklädningsrummet	<ul style="list-style-type: none"> • Personal följer eleverna till idrotten och är vid/i omklädningsrummet för att stärka tryggheten • Idrottslärare är på plats i god tid innan idrotten börjar • Anmälan till huvudman om kränkning sker	Mentor/klasslärare Elevassistent Resurspedagog Idrottslärare

<p>Eleverna har låg kunskap om fd likabehandlingsplanen / Plan mot kränkande behandling eller upplever att den inte följs. Det upplevs exempelvis att personal ej är närvarande eller delaktig vid incidenter.</p>	<p>Alla elever ska känna till planen och veta vem de ska vända sig till om de själva mår dåligt eller någon blir utsatt för diskriminering eller kränkning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Implementera ny plan vid APT tillsammans med personal för att tydliggöra dess innehåll och respektive personalgrupps ansvar. • Planen har aktualiserats vid terminsstart ht -17. • Föräldrarrådet informeras om planen och den publiceras i lärplattformen så att alla föräldrar, elever och personal kommer åt den. • Klasslärare får som uppdrag att arbeta planen igen med elever vid terminsstart vt -18 • Information om vart eleverna vänder sig när de mår dåligt har satts upp på anslagstavlor och i klassrum • Alla rastvärdar bär gula västar så att de är synliga och lätt kan tillkallas. 	<p>Rektor Mentor/klasslärare All pedagogisk personal EHT-personal</p>
--	---	---	---

Åk 7-9

Riskfaktorer	Mål	Åtgärder	Ansvarig
<p>Nätetik</p> <p>Bristande trygghet och studiero</p>	<p>Alla elever och VH ska få kunskap om risker och om vad lagen säger</p> <p>Alla elever ska känna sig trygga och få studiero i korridorer och klassrum</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Föreläsning för elever och VH • Intensifiera arbetet med våra fyra A - skolans trygghetsteam får uppdraget att titta på detta arbete 	<p>Kurator</p> <p>Rektor Mentor/klasslärare All pedagogisk personal</p> <p>Trygghetsteamet</p>

		<p>tillsammans med lärarna på bl a en värdegrundsdag för all personal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Involvera eleverna i arbetet med ökad trygghet och studiero • Trygghetsteamet får ett uppdrag att ta fram en plan för hur mentorer/klasslärare konkret kan arbeta med våra fyra A • Ökad vuxennärvaro på raster genom ett organiserat rastvärdsschema som följs 	
Dåligt språkbruk mellan elever	Ingen elev ska utsättas för nedsättande kommentarer eller hårda ord	<ul style="list-style-type: none"> • Intensifiera arbetet med våra fyra A • Involvera eleverna i arbetet för ett bättre språkbruk • Trygghetsteamet får ett uppdrag att ta fram en plan för hur mentorer/klasslärare konkret kan arbeta med våra fyra A 	<p>Mentor/klasslärare All pedagogisk personal</p> <p>Trygghetsteamet</p>

Fritidshemmet

Risikfaktorer	Mål	Åtgärder	Ansvarig
Fysiska kränkningar	Att minska fysiska konflikter. Att eleverna ska kunna se sin del i konflikten och inte kränka tillbaka Ökad självinsikt/självkänedom	<ul style="list-style-type: none"> • Organisera förflyttningar för att minska risken för fysiska konflikter • Stöd av vuxna vid konflikthantering • Anmälan till huvudman om kränkning sker 	All pedagogisk personal
Verbala kränkningar	Att eleverna ska kunna se sin del i konflikten och inte kränka tillbaka Ökad självinsikt/självkänedom	<ul style="list-style-type: none"> • Stöd av vuxna vid konflikthantering • Anmälan till huvudman om kränkning sker 	All pedagogisk personal

Upprättande av "Arbetet mot diskriminering och plan mot kränkande behandling"

Från oktober 2017 gäller planen läsårsvis. Arbetet med att upprätta och förankra planen bedrivs så här:

Augusti-september	Planen från föregående läsår förankras hos elever, vårdnadshavare och personal. Vid föräldramöte och föräldraråd presenteras planen. Ordningsregler och klassrumsregler upprättas. Ordningsregler och klassrumsregler förankras
September	Kartläggning inför arbetet med den nya planen sker tillsammans med eleverna genom trygghetsenkät och trygghetsvandring I kartläggningen deltar även vårdnadshavare och personal
Oktober	Utvärdering av läsårets arbete utifrån det som framkommit vid föräldramöte, utvecklingssamtal, skolklimatundersökning, trygghetsenkät, trygghetsvandring och skolans egen uppföljning. Föräldrarådets synpunkter Utifrån kartläggning och utvärdering upprättas den nya planen
Oktober-november	Den nya planen förankras hos elever, vårdnadshavare och personal
Januari-februari	Planen, ordningsregler och klassrumsregler diskuteras på nytt och aktualiseras.
Mars-april	Skolklimatundersökningen genomförs
Maj	Uppföljning av terminens arbete utifrån det som framkommit vid föräldramöte, utvecklingssamtal, skolklimatundersökningen och skolans egen uppföljning.

Under året följer rektor och medarbetare regelbundet upp arbetet mot de prioriterade målen på möten och konferenser. Tillsammans med eleverna följs arbetet upp på klassråd och elevråd. Vårdnadshavare är delaktiga i kartläggning och uppföljning genom skolans föräldraråd.

Främja – förebygga – åtgärda

Främjande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna

Det främjande arbetet syftar till att stärka respekten för allas lika värde. Arbetet bedrivs utan förekommen anledning och det riktar sig till alla elever på skolan. Det främjande arbetet är en naturlig del av det dagliga arbetet i elevgrupperna. Det främjande arbetet omfattar alla diskrimineringsgrunderna.

Det viktigaste främjande arbetet sker i det dagliga mötet mellan de vuxna och eleverna på skolan. Relationen mellan vuxna och elever ska vara trygg och utvecklande. Alla vuxna ska ta elever på allvar, respektera och stödja dem i sin utveckling. Vuxna på skolan skall vara goda föredömen för eleverna.

Personalen ska tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen och i arbetet med språkbruket. Personal ingriper mot könsord, sexuella anspelningar, beröringar och gester. I verksamhetens aktiviteter blandas pojkar och flickor. Pedagogerna är uppmärksamma på hur de

fördelar ordet och tid mellan pojkar och flickor.

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen samt lär ut likheter och skillnader mellan religioner. Vi ger elever möjlighet att berätta om sin kultur och etniska bakgrund. Vi ser olikheter och flerspråkighet som en tillgång.

Funktionshinder

Vi tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i undervisningen och utvecklar elevens förmåga att möta människor med funktionshinder. Vi utformar aktiviteter så att alla kan känna sig delaktiga och kan delta.

Sexuell läggning

Vi arbetar för ökad kunskap och förståelse för olika sexuella läggningar samt diskuterar fördomar och stereotypa föreställningar om människor baserat på sexuell läggning.

Ålder

Vi tillämpar ett normkritiskt perspektiv i undervisningen och aktiviteter. Vi skapar möjlighet till social gemenskap mellan elever i olika åldrar och årskurser.

Främjande aktiviteter på Erikslundskolan är:

- Tydliga ordningsregler och klassrumsregler med utgångspunkt i våra fyra A
- Regelbundna klassråd/mentorstid och elevråd
- Schemalagd rasttillsyn på F-6 respektive 7-9-enheten
- Gemensamma aktiviteter för skolans elever, till exempel på friluftsdagar
- Trygghetsvandringar under höstterminen
- Gemensamma traditioner som firas varje år: lucia, julavslutning, gemensamma idrottsaktiviteter

Förebyggande arbete

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som identifierats i skolans kartläggning. Med utgångspunkt i kartläggningen och nulägesanalysen har ett antal områden med stor betydelse för trygghet och trivsel på skolan identifierats. Till de riskområden som vi identifierat har vi satt upp prioriterade mål för läsåret 17/18 och de åtgärder som vi ska vidta under året (se ovan).

Förutom de prioriterade mål och åtgärder som vi satt upp arbetar vi även förebyggande på Erikslundskolan genom att:

- Se till att rast- och uteverksamhet är väl fungerande, trygg och säker
- Vuxna finns i närheten vid omklädningsrummen i idrottshallen
- Uppmuntra ett gott språkbruk
- Förebygga onödiga kösituationer i exempelvis matsal
- De yngre åldrarna har bestämda platser i klassrum och matsal

Åtgärdande arbete

Så snart någon i verksamheten fått kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska omständigheterna kring detta utredas. I det åtgärdande arbetet följer vi Erikslundskolans arbetsgång vid trakasserier eller kränkande behandling, se nedan.

Vi arbetar förebyggande på Erikslundskolan genom att:

- All personal ingriper vid icke önskvärd elevbeteende.
- Stoppa trakasserier och annan kränkande behandling omedelbart, dokumentera i en incidentrapport och informera Trygghetsteam.

- Vid konstaterade trakasserier eller kränkande behandling följs skolans handlingsplan.

Erikslundskolans Trygghetsteam består av:

- Studiecoach: Kari Kurvinen
- Studiecoach: Louice Schoultz Eriksson
- Lärare: 7-9 Irene Sandell
- Lärare: 7-9 Maggie Banér
- Lärare: F-6 Megi Hajric Selimovic
- Språkstödjare för teamet och elevkontakter: Rana Alhelou, lärare F-6
- Skolkurator: Daniel Hellberg
- Biträdande rektor: Ann-Louise Alm
- Studie och yrkesvägledare: vakant
- samt vid behov även rektor 7-9, Ann Tellander och rektor F-6, Cecilia Ericstam.

Erikslundskolans Trygghetsteam har en viktig roll i arbetet med att skapa trygghet och trivsel. Trygghetsteam är ett stöd för klasslärare/ansvarig pedagog och eleverna kan vända sig till Trygghetsteam om de får kännedom om att någon elev upplever sig utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

RUTIN: Arbetsgång vid trakasserier eller kränkande behandling

Vid händelser där elever upplever sig trakasserade eller kränkta skall den ur personalen som först upptäcker det omedelbart reagera och agera genom tillsägelse och allvarssamtal. Så här arbetar vi:

- 1) Den personal som upptäckt händelsen/fått kännedom om händelsen dokumenterar vad som hänt genom att fylla i blanketten ”Incidentrapport/Samtal med elev” och anmäler händelsen till rektor genom att lämna blanketten till rektor. Är det ett otvivelaktigt exempel på kränkande behandling kan blanketten som ska skickas till huvudman användas direkt. (bilaga 3)

I det fall det är kränkande behandling: Rektor eller biträdande rektor anmäler kränkande behandling till huvudmannen via särskild blankett som är gemensam för Borås stad, denna kommer att läggas fram i Grunskolenämnden som ett sekretessärende.

- 2) Klasslärare/mentorer för inblandade elever informeras av den i personalen som upptäckt händelsen snarast.
- 3) Klasslärare/ansvarig personal dokumenterar kompletterar efter hand vilka åtgärder som vidtas på blankett ”Incidentrapport/Samtal med elev” (alt. Anmälan om kränkande behandling) samt lämnar denna på till rektor snarast.
- 4) Vårdnadshavare informeras snarast om incident, det vill säga helst samma dag.
- 5) Trygghetsteamet träffas varannan vecka för att gå igenom inkomna incidentrapporter och avgöra vilka åtgärder som ska tas och vilka ärenden som måste skickas till huvudman om så inte är gjort.
- 6) Omständigheterna kring den upplevda kränkningen/trakasserier skall skyndsamt utredas. Klasslärare/ansvarig pedagog har tillsammans med berörda pedagoger det inledande ansvaret.
- 7) Klasslärare/ansvarig pedagog följer upp och dokumenterar ärendet.
- 8) Rektor informeras efter uppföljningen och skickar in uppföljningen till huvudman via en komplettering i blanketten som tidigare skickats in.
- 9) Vid tillfredsställande förändring avslutas ärendet. I annat fall fortsätter arbetet.

Om det visar sig att trakasserier eller kränkningar inte upphör eller om stöd av Trygghetsteamet av annan anledning behövs lyfter klasslärare/ansvarig pedagog ärendet vidare till Trygghetsteamet. Så här arbetar Trygghetsteamet:

- Trygghetsteamet tar del av den dokumentation som finns i ärendet
- Trygghetsteamet samtalat med inblandade elever
- Trygghetsteamet dokumenterar samtalen och vilka åtgärder som vidtas på blankett ”Incidentrapport/Samtal med elev”
- Vårdnadshavare informeras snarast
- Trygghetsteamet dokumenterar och följer upp ärendet
- Vid tillfredsställande förändring avslutas ärendet

Om trakasserier eller den kränkande behandlingen ändå inte upphör utreds ärendet vidare av rektor i samverkan med berörda pedagoger, vårdnadshavare och elevhälsoteamet.

Arbetsgång om vuxen diskriminerar, trakasserar eller kränker elev

Om en elev upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt av en vuxen skall händelsen anmälas till rektor. Rektor anmäler i sin tur händelsen till huvudmannen.

Rektor:

- har samtal med berörda parter
- informerar vårdnadshavare
- kontaktar HR-avdelningen
- informerar facklig organisation

- beslutar om åtgärder

Kompetensutveckling

Inför varje termin förankras planen mot diskriminering och kränkande behandling tillsammans med all personal. Personalen ges tid till diskussion och reflektion om värdegrund och förhållningssätt. Under året förs kontinuerligt samtal om värdegrund och gemensamt förhållningssätt i personalgruppen.

När den nya planen mot diskriminering och kränkande behandling är klar och årets mål är satta inventeras eventuellt behov av kompetensutveckling hos personalen i förhållande till årets mål.

Erikslundskolan

Datum:

Incidentrapport/Samtal med elev Incidentrapport Uppgiftslämnare: Samtal med elev Uppgiftslämnare:Händelsen avser Verbal kränkning Stöld Fysisk kränkning Skadegörelse Psykosocial kränkning Förstörelse av annans egendom Hot Annat:Utsatt elev/elever

Namn	Klass	Ansvarig lärare

Elev/elever som utsatt

Namn	Klass	Ansvarig lärare

Information lämnad till

	Ja	Nej	Datum
Ansvarig lärare			

Vårdnadshavare			
Rektor			

Beskrivning av händelsen

Åtgärder

Datum för uppföljningssamtal:

Rutiner för grundskolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling

Dessa rutiner gäller för grundsärskolan, grundskolan, förskoleklass, fritidshemmet och korttidstillsynen.

Riktlinjer gällande dokumentation och arbete mot diskriminering samt plan för arbetet mot kränkande behandling av barn och elever.

Enligt Skollagen 6 kap 8 § ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Diskrimineringslagen 2 kap finns skrivningar gällande barn i utbildning om *Diskrimineringsförbud* (5§) och *Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier* (7§). Dessutom föreskrivs i 3 kap 1 § *Aktiva åtgärder* är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. *Lag (2016:828)*.

Aktiva åtgärder:

I Diskrimineringslagen 3 kap 2 § står följande ”Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier, eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. *Lag (2016:828)*.

I 3 kap 3 § framgår att ”Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. *Lag (2016:828)*.” Arbetet ska genomföras och dokumenteras löpande.

Stöd i arbetet finns i Skolverkets *Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (2012)* på DO:s webbsida <http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>.

Rektors ansvar:

- Upprättad plan gällande arbetet med kränkande behandling sparas digitalt på gemensam domän, Pingpong.
- Att rutinerna för ”Anmälan av kränkande behandling till huvudmannen” är väl kända av anställda på enheten.
- Att dokumentation (kravet på likabehandlingsplan är borttaget 2017-01-01) gällande det fortlöpande diskrimineringsarbetet sparas på gemensam domän.
- Att dokumentationen omfattar alla de fyra stegen som framgår under rubriken ”Aktiva åtgärderna”.

Anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Enligt Skollagen 6 kap 10 § är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, skyldig att anmäla detta till rektor.

En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

När rektor får kännedom om att ett barn upplever sig kränkt ska detta omgående anmälas till huvudmannen. Se vidare under rubriken ”Anmälan till nämnd” Rektor använder särskild bifogad blankett för detta.

Omständigheterna kring den upplevda kränkningen skall skyndsamt utredas. Vid återkommande signaler om kränkande behandling skall en allsidig och grundlig utredning omedelbart genomföras. Utredningen skall dokumenteras skriftligen.

Av Grundskolenämndens delegationsförteckning framgår att rektor har delegation på att utreda och åtgärda uppgivna kränkningar. I det fall att rektor själv uppges ha kränkt ett barn eller elev skall utredningen istället göras av verksamhetschef

De åtgärder som vidtas ska bygga på en analys av resultatet av utredningen. Åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna varit otillräckliga måste andra eller kompletterande insatser genomföras tills dess att situationen är varaktigt löst. Uppföljning, åtgärder och utvärdering skall dokumenteras skriftligen. Den skriftliga dokumentationen skall delges Grundskolenämnden. Rektor ansvarar för att detta görs. Rutiner för detta skall finnas med i varje skolas plan mot kränkande behandling.

Anmälan till nämnd

Inkomna uppgifter om kränkningar anmäls till Grundskolenämnden som ett sekretessärende till nästkommande nämndmöte. Rektor ansvarar för att anmälan omgående skickas till områdets verksamhetsutvecklare som handlägger ärendet. Vid särskilt allvarliga kränkningar informeras Presidiet omgående.

Utredning, åtgärder och utvärdering anmäls till Grundskolenämnden som ett sekretessärende till nästkommande nämndmöte. Rektor skickar dokumentationen till Verksamhetsutvecklaren som handlägger ärendet. Detta gäller även om ärendet inte avslutats.

Avgivande av svar till myndighet gällande kränkningar mm

I de fall ett ärende anmäls till Skolinspektionen, Barn-och elevombudsmannen, Diskrimineringsombudsmannen, Justitieombudsmannen eller annan rättslig instans har Grundskolenämnden delegerat ansvar för att upprätta svar till Chef för Kvalitet och utveckling. I fråga om skadestånd skall Kommunjuristen kopplas in.

Utvärdering av Borås stads rutiner

Dessa rutiner ska revideras senast 2018-02-01. Chef för kvalitet och utveckling i Grundskoleförvaltningen ansvarar för detta arbete.

Anmälan till huvudman om kränkande behandling

(Anmälan ska alltid göras då elev upplevt sig kränkt)

Skollagen 6 kap 10 §

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Anmälan om kränkande behandling fylls i digitalt och dokumentet sändes omgående via e-post till respektive verksamhetsområdes Verksamhetsutvecklare.

Kränkning

Fysisk   Text   Psykosocial   Verbal

Datum då utredningen påbörjats	Uppgiftslämnare:
--------------------------------	------------------

Kränt elev/elever (för- och efternamn)	Klass	Inblandad elev/elever (för- och efternamn)	Klass

<p>Kort beskrivning av händelse:</p>   <p style="text-align: right;">Datum:.....</p>
--

<p>Redovisning av utredning:</p>

Beslutade åtgärder:

Resultat av uppföljning:

Ärendet avslutas Datum.....

Kompletterande insatser krävs (redogör för nya åtgärder ovan)

Datum för ny uppföljning.....

Kommentar till blankett:

Anmälan om kränkande behandling fylls i digitalt och dokumentet sändes omgående av rektor/biträdande rektor via e-post till respektive verksamhetsområdes Verksamhetsutvecklare.

Verksamhetsutvecklare för område 4 är Joakim Lövgren.

När dokumentet namnges ska det heta "Anmälan om kränkning Erikslundskolan F-6_NN_201709XX".

NN är initialerna på den elev som kränkts. F-6 eller 7-9 ska anges i dokumentets titel.